

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod. maks. kods: LV40008020804
Nor. kods LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

18.07.2016. Nr. 0720161943/A1185

Uz TAP VSS-632

Vides aizsardzības un reģionālās
attīstības ministrijai

Par informatīvo ziņojumu "Par bēgļu un personu ar alternatīvo statusu uzņemšanas un sociālekonomiskās iekļaušanas pasākumu ietekmi uz pašvaldību budžetiem"

Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) ir izvērtējusi informatīvā ziņojuma "Par bēgļu un personu ar alternatīvo statusu uzņemšanas un sociālekonomiskās iekļaušanas pasākumu ietekmi uz pašvaldību budžetiem" (turpmāk – ziņojums) un protokollēmuma projektus, to atbilstību jau iepriekš LPS izteiktajam viedoklim un iebildumiem un **nesaskaņo** minēto dokumentu tālāku virzību, jo ir šādi iebildumi:

1. LPS aicina veikt grozījumus LR Ministru kabineta sēdes protokollēmuma projektā un izteikt protokollēmuma
 - 1.1.2. punktu šādā redakcijā: "Noteikt, ka pašvaldībām ne retāk kā reizi gadā no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" kompensējami faktiskie izdevumi, kas radušies bēgļu un personu ar alternatīvo statusu uzņemšanas un sociālekonomiskās iekļaušanas pasākumiem par laika periodu sākot no 2016. gada 1. janvāra. Paredzēt, ka Ropažu novada pašvaldībai vienā maksājumā tiek kompensēti izdevumi, kas radušies laika periodā no 2012. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. decembrim."
 - 1.2.4. punktu šādā redakcijā: "Noteikt, ka pašvaldībām no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" kompensējamas izmaksas, kas pašvaldībām faktiski radušās par šādiem bēgļu un personu ar alternatīvo statusu uzņemšanas un sociālekonomiskās iekļaušanas pasākumiem: par faktiskajiem izdevumiem, kas pašvaldībām radušies, sniedzot sociālos pakalpojumus, sociālo palīdzību un atbalstu, kas noteikti Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, Bērnu tiesību aizsardzības likumā un attiecīgās pašvaldības saistošajos noteikumos, tajā skaitā kompensējot izmaksas

par pabalstu garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai, dzīvokļa pabalstu, ārpusģimenes aprūpi un sociālajām garantijām ārpusģimenes aprūpes laikā, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās, nodrošinot sabiedrisko kārtību un kompensējot izdevumus par sabiedriskā transporta pakalpojumu izmantošanu, nodrošinot papildu atbalsta personālu pirmsskolas un vispārējās izglītības iestādēs.”

2. Iebildumi un precizējumi ziņojumā:

2.1. Nepieciešams precizēt ziņojuma 2. lpp. 3. rindkopu un izteikt šādā redakcijā: “Vēršam uzmanību, ka LR Saeima ir veikusi grozījumus Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 3. pantā, kuri stājās spēkā 2015. gada 2. decembrī, kas paplašina trešo valstu pilsoņu tiesības.”

2.2. Vēršam uzmanību, ka III sadaļas 1. nodaļā “Ropažu novada pašvaldības viedoklis”, kurā atspoguļoti pašvaldības izdevumi darbā ar nepilngadīgajiem patvēruma meklētājiem, nav ņemti vērā, piemēram, tādi izdevumi kā transportlīdzekļa vadītāja atalgojums, transportlīdzekļa amortizācija, kā arī nav uzskaitīts darba laiks, kas veltīts konsultācijām, saziņai ar Bērnu tiesību aizsardzības inspekciju un citām institūcijām, lai nodrošinātu nepilngadīgajiem patvēruma meklētājiem aprūpi. Kā arī vēršam uzmanību, ka, ievietojot bērnu audžuģimenē, bāriņtiesa paliek tā juridiskais pārstāvis izglītības, veselības u.c. jautājumos. Līdz ar to nav iespējams noteikt konkrētu summu, kas atbilstu pašvaldības faktiskajiem izdevumiem par katru individuālu gadījumu.

2.3. Vēršam uzmanību, ka IV sadaļas “Valsts institūciju iesaiste bēgļu uzņemšanas un izmitināšanas jautājumos un iedzīvotājiem pieejamā informācija” 1. nodaļa “Ekonomikas ministrijas viedoklis” un kopumā ziņojums ir skatāms kontekstā ar Ministru kabineta komitejas 2016. gada 6. jūnija sēdē skatīto, bet neatbalstīto Ekonomikas ministrijas izstrādāto Informatīvo ziņojumu “Par iespēju ieviest aizdevumu, kas atmaksājams no personai izmaksājamā pabalsta, izsniegšanai bēglim un personai, kas ir ieguvusi alternatīvo statusu, lai nodrošinātu pirmās īres iemaksas/ garantijas segšanu” un konstatējumu, ka “Rīcības plāna personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā” 3.18. apakšpunkta 1., 2., 3. uzdevums nav izpildīti. Ekonomikas ministrijas sagatavotajā ziņojuma projektā (pašlaik atrodas saskaņošanā) tiek atzīts, ka Latvijas gadījumā atbilstošākais variants būtu personām, kurām piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss, ieviest “pusceļa mājas” principu. Turklāt būtiski ir nodrošināt personām šajā “pusceļa mājā” iespēju deklarēt savu dzīvesvietu. Pie šāda risinājuma

jāatzīst, ka viens no riskiem “pusceļa mājas” principa ieviešanā bēgļu un alternatīvā statusa ieguvējiem būs drošības nodrošināšana pašvaldībā un “pusceļa mājā”, jo pašvaldībām būs jānodrošina kārtība un pastiprināta uzraudzīšana noteiktos apgabalos, kur būs izmitināti/koncentrēti bēgļi un personas, kurām piešķirts alternatīvais statuss. Ekonomikas ministrijas viedoklis ir jāsaista ar jaunizstrādāto un saskaņošanai nodoto “Informatīvo ziņojumu par iespējamiem risinājumiem mājokļu politikas jomā attiecībā uz bēgļiem un personām, kas ir ieguvušas alternatīvo statusu”, izslēdzot esošo ziņojuma redakciju kā neatbilstošu.

- 2.4.** Nepieciešams precizēt nodaļas “Pieejamais dzīvojamais fonds” (9. lpp.) 4. rindkopu un izteikt to šādā redakcijā: “Palīdzību personai sniedz tā pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā attiecīgā persona deklarējusi savu dzīvesvietu. Turklāt atsevišķas pašvaldības, piemēram, Rīga un Jelgava, ir noteikušas dzīvesvietas deklarēšanās ilgumu konkrētajā pašvaldībā, lai persona varētu pretendēt uz palīdzību dzīvokļa jautājuma risināšanā.”
- 2.5.** IV sadaļas “Valsts institūciju iesaiste bēgļu uzņemšanas un izmitināšanas jautājumos un iedzīvotājiem pieejamā informācija” 2. nodaļā “Kultūras ministrijas viedoklis” un 4. nodaļā “Labklājības ministrijas viedoklis” aicinām norādīt ne tikai Rīcības plānā dotos uzdevumus un pasākumus, bet personu skaitu un sasniegtos rezultātus, piemēram: cik personas ir apmeklējušas valsts valodas kursus; cik no tām ir ieguvušas valsts valodas apliecību, cik atteikušās no valodas apguves; cik personas un kādos jautājumos saņēmušas tulka pakalpojumus; cik personām (ģimenēm) sastādīti sociālekonomiskās iekļaušanas plāni, kādi uzdevumi, kādi rezultāti; cik personas vērsušās NVA un kādus pakalpojumus saņēmušas; cik personas faktiski nonākušas pašvaldībās, kurās pašvaldībās un kāda sadarbība ar pašvaldībām un risināmās problēmas utt.
- 2.6.** Nepieciešams precizēt IV sadaļas “Valsts institūciju iesaiste bēgļu uzņemšanas un izmitināšanas jautājumos un iedzīvotājiem pieejamā informācija” 4. nodaļas “Labklājības ministrijas viedoklis” 2. rindkopu un norādīt, ka sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumi tiks nodrošināti 3 + 12 mēnešus (3 mēnešus līdz statusa iegūšanai un 12 pēc statusa iegūšanas).
- 2.7.** Aicinām IV sadaļu kopumā veidot kā informāciju par Rīcības plānā valsts institūcijām doto uzdevumu izpildi, identificētajām problēmām un to potenciālo ietekmi uz bēgļu un patvēruma meklētāju iekļaušanu, nepieciešamajām izmaiņām normatīvajos aktos, tai skaitā Patvēruma likumā. Tā, piemēram, Patvēruma likumā noteiktās normas attiecībā uz izdevumu segšanu par ārpusģimenes aprūpes nodrošināšanu

nepilngadīgam patvēruma meklētājam bez pavadības nesedz faktiskos pašvaldību izdevumus.

- 2.8.** Lūdzam precizēt, kādos gadījumos bāriņtiesa lemj par pabalstu izmaksāšanas jautājumiem (13. lpp. 5. rindkopa), jo par valsts nodrošināto pabalstu izmaksu lemj Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, par pašvaldības – sociālais dienests.
- 2.9.** Nepieciešams precizēt V sadaļas 2. punktu, jo nav skaidrs, kādēļ tiek atsevišķi izcelti izdevumi par audžuģimenes pakalpojumiem, un atbilstoši protokollēmuma tekstam izteikt 2. punktu šādā redakcijā: Noteikt, ka pašvaldībām ne retāk kā reizi gadā no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” kompensējami faktiskie izdevumi, kas radušies bēgļu un personu ar alternatīvo statusu uzņemšanas un sociālekonomiskās iekļaušanas pasākumiem par laika periodu sākot no 2016. gada 1. janvāra. Paredzēt, ka Ropažu novada pašvaldībai vienā maksājumā tiek kompensēti izdevumi, kas radušies laika periodā no 2012. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. decembrim.
- 2.10.** Nepieciešams precizēt V sadaļas 6. punktu un izteikt šādā redakcijā: “Noteikt, ka pašvaldībām radušies faktiskie izdevumi no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” kompensējami divu gadu laika periodā no bēgļa vai personas ar alternatīvo statusu statusa iegūšanas brīža, bet par nepilngadīgiem patvēruma meklētājiem bez pavadības faktiskie izdevumi kompensējami līdz 24 gadu vecumam.”

Priekšsēža p. i.

Mudīte Priede

18.07.2016. 9:22

1062

Ilze Rudzīte, padomniece veselības un sociālajos jautājumos
67508531, ilze.rudzite@lps.lv

Aino Salmiņš, padomnieks tehnisko problēmu jautājumos
67508561, 29166924, aino.salmins@lps.lv

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.